

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Миколаївської області** у IV кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, браку кваліфікованих працівників та обігових коштів респонденти послабили свої очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінили перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося повільніше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами: 60.0% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 68.8%), у цілому по Україні – 53.7%. Головними чинниками інфляції респонденти називали витрати на виробництво, воєнні дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 81.3%), у цілому по Україні – 92.8%;
- фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 6.3%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.2%;
- зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 6.7% (у попередньому кварталі – 0.0%). Водночас респонденти області очікували, що обсяги реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у III кварталі 2024 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 9.0% та 7.7% відповідно;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт, а також на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 46.2% і «мінус» 20.0% відповідно (у III кварталі 2024 року – «мінус» 33.3% і «мінус» 25.0% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.6% та 9.3% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 13.3% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 18.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства, високими темпами: баланси відповідей – 100.0% і 87.5% відповідно (у попередньому кварталі – 87.5% і 68.8% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали курс гривні до іноземних валют, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- вищі темпи зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 76.9% та 40.0% відповідно (у попередньому кварталі – 43.8% та 31.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки (зазначили 93.3% опитаних), брак кваліфікованих працівників і брак обігових коштів (графік 5).

Респонденти прогнозували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (40.0% опитаних), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

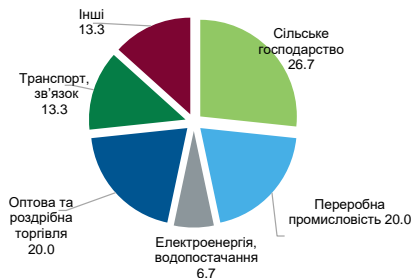
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

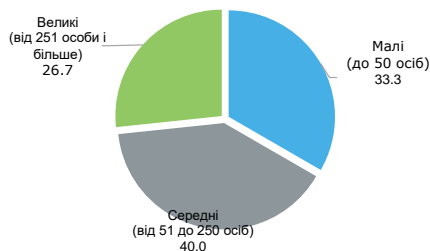
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.3%), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (як у попередньому кварталі);
- підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 25.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

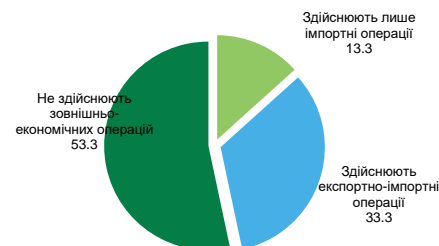
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

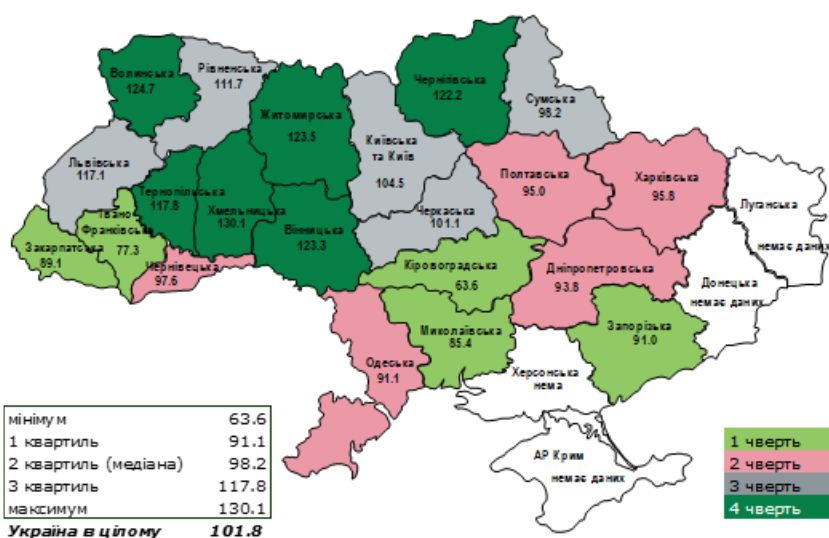

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–25 листопада 2024 року;
- опитано всього 15 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

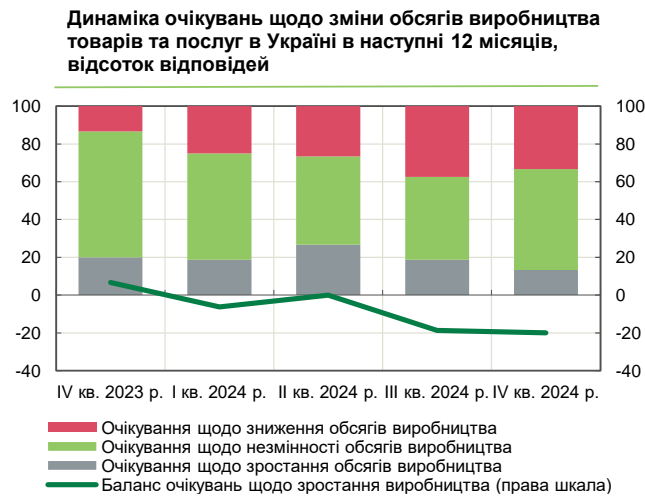
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	26.7	12.5	-6.3	-6.3	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.3	6.3	-18.8	0.0	6.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-15.4	-37.5	-25.0	-33.3	-46.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.1	0.0	-25.0	-25.0	-20.0
кількості працівників	0.0	-6.3	-33.3	-18.8	-13.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

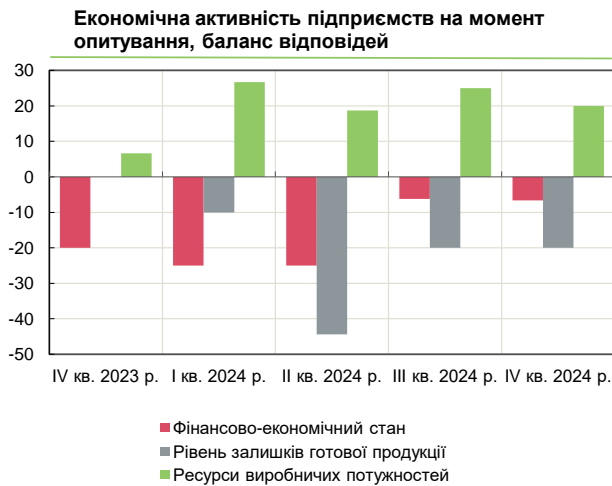
Графік 1

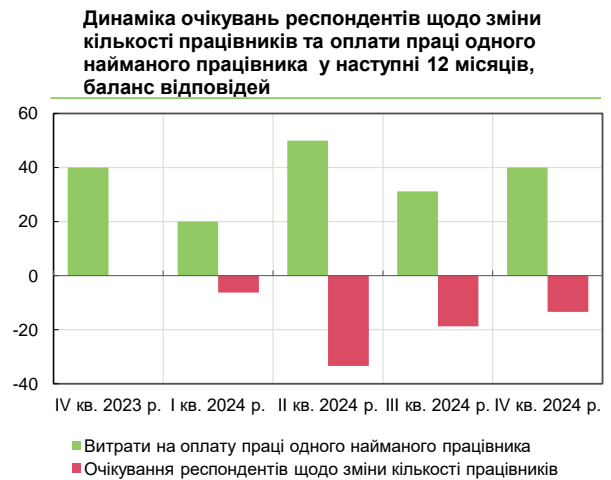
Графік 2

Графік 3

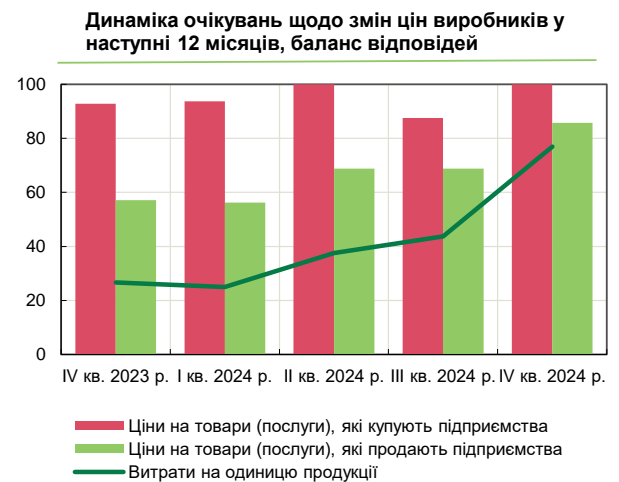
Графік 4

Графік 5

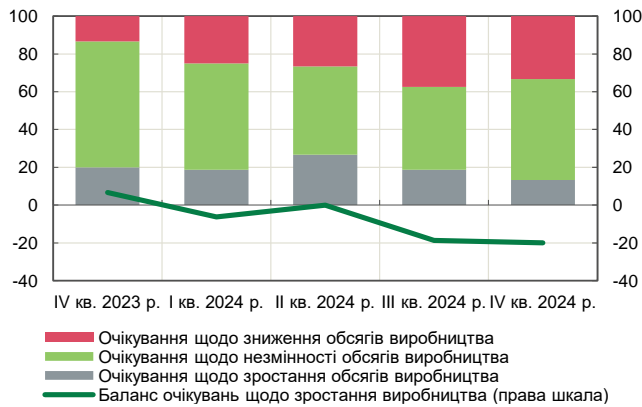

Графік 6

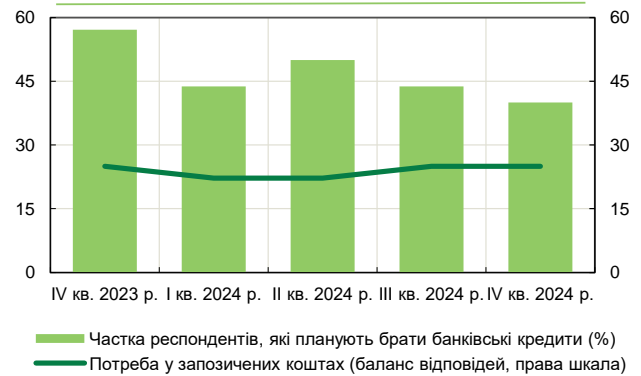
Графік 7

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

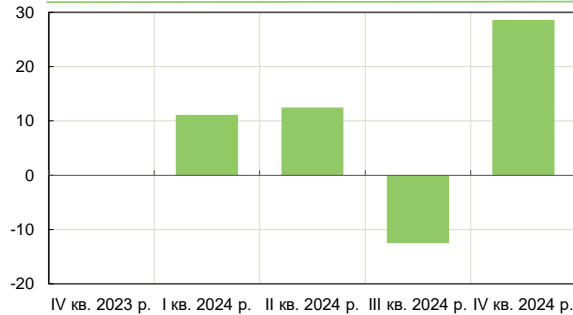
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

